

L'organització social de l'aula

Les agrupacions d'alumnes en els diferents temps d'aprenentatge.

El mestre Pere Vergés ens va definir l'escola com el lloc que permet que *“el noi i la noia, ja des dels seus primers passos escolars, es desenvolupi espontàniament i en un pla d'iniciativa, i així, es descobreixi la seva manera de ser i, amb el temps, les seves aptituds i les seves manifestacions afectives, per poder canalitzar-les per al seu futur de forma específica i particular.”* Dit d'una altra manera, l'escola ha de vetllar per fomentar la **funció socialitzadora** en la qual es formin les dones i els homes del demà com a ciutadans proactius, solidaris, col·laboradors, empàtics i tolerants, capaços de transformar la societat en què vivim en un entorn just, inclusiu i divers.

Per tant, la nostra responsabilitat, com a part de la comunitat educativa, és ser per als alumnes uns bons referents i acompanyar-los en tot moment al llarg del seu **procés d'aprenentatge** per desenvolupar la seva capacitat de pensar, sentir i estimar a través d'una formació holística, basada en el respecte, la llibertat, la responsabilitat i la sensibilitat a l'hora d'interpretar l'entorn.

D'aquesta manera, a la Fundació Escoles Garbí considerem que el motor generador de tot aquest marc de convivència no és res més que el concepte de **ciutat-escola**, on el nostre alumnat participa en l'organització de l'escola i, tal i com fa un ajuntament, pren decisions sobre els serveis i les normes de convivència que han de regir el centre i vetlla per l'aplicació dels acords presos. Per això, la raó per la qual ens servim d'aquesta organització (ciutat-escola) rau en la necessitat de desenvolupar el pensament crític, l'actitud democràtica i el compromís social, i tot això après de forma vivencial i reflexiva, no només a l'aula, sinó en tota l'escola.

Així mateix, perquè aquesta estructura de societat ideal funcioni correctament, on tothom compleixi amb els seus drets i deures, s'ha d'articular en un àmbit que abasti tot els altres en què es desenvolupa l'activitat escolar. Aquest àmbit tan

ampli és la **Vida Social**, el principi transversal i bàsic on es fonamenta la responsabilitat individual i la col·lectiva, que valoren les conseqüències de les actituds personals envers la col·lectivitat.

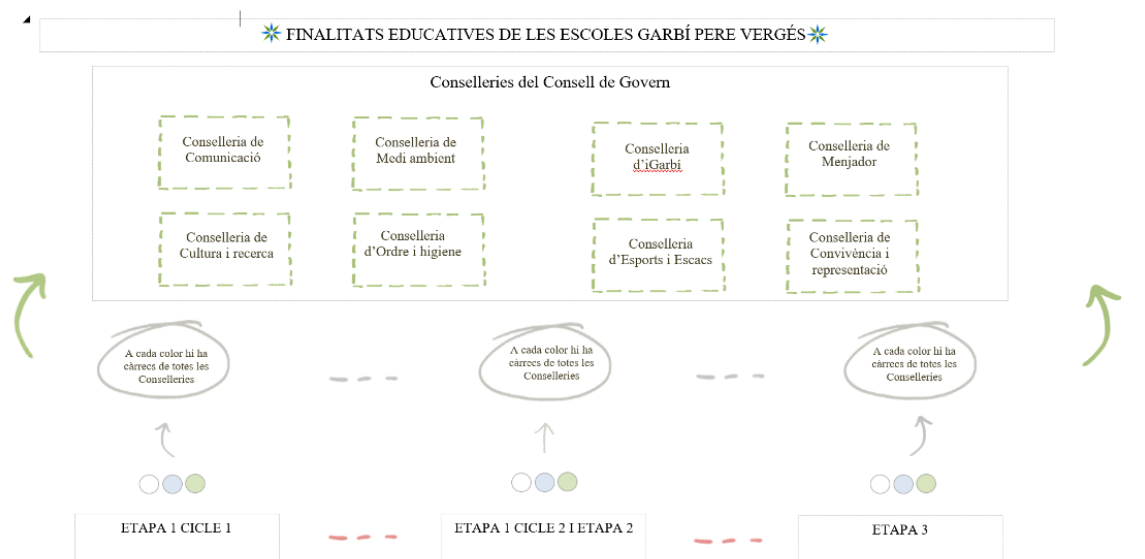
És per això, que la Vida Social s'assenta en una estructura organitzada per "Colors", "Consell General de Caps de Color", "Càrrecs" i "Consells de Govern", que contribueixen al compliment de les finalitats educatives del nostre Projecte Pedagògic i fan de pont entre l'adquisició de coneixements, el desenvolupament de competències i el creixement psicoemocional i personal dels alumnes. Fonamentalment, en el transcurs de la Vida Social es treballen aspectes relacionats amb els lligams i la convivència entre tots els membres que formen part de la vida de l'escola, com la resolució de problemes i situacions de la vida real, el treball en equip, les relacions entre les persones, la participació, etc.

Retornant al símil de l'ajuntament, la ciutat-escola imita el sistema de govern d'un municipi ja que el model de presa de decisions es fa a partir d'una organització amb tres unitats bàsiques de participació que, a tall de partits, són: **els Colors** (Blanc, Blau i Verd). Les finalitats bàsiques d'aquesta forma d'agrupament són la bona convivència, el foment del sentiment de pertinença i la cohesió de grup.

Així mateix, la funció principal del **Consell General de Caps de Color** és representar els alumnes, recollir les propostes de millora dels caps de color de les classes i presentar-les a l'equip directiu.

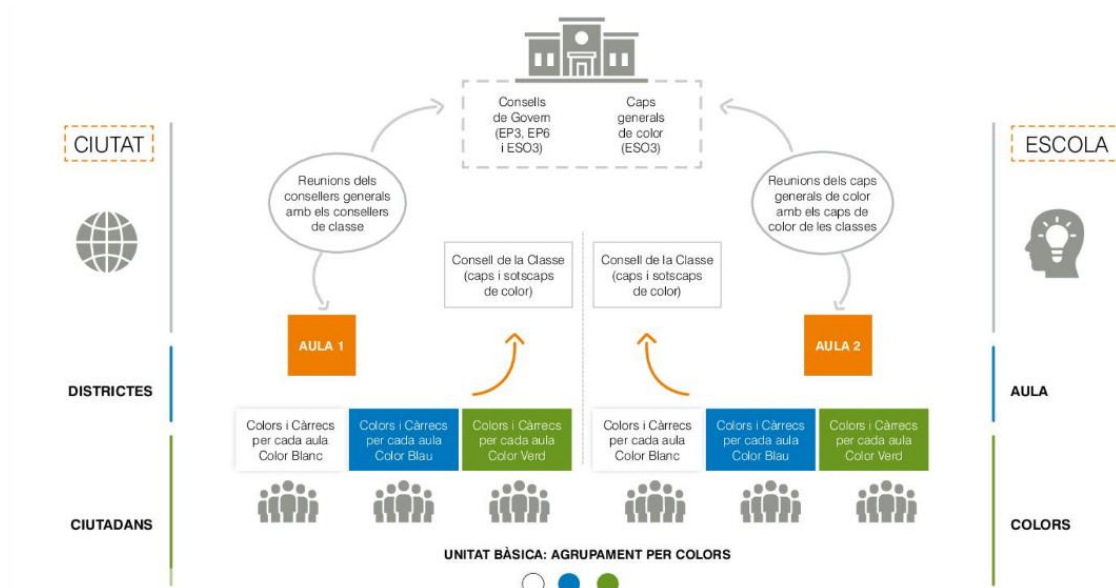
Alhora, dins de cadascuna d'aquestes tres unitats (Colors), l'alumnat hi té un paper tècnic i funcional: **els Càrrecs**. Els alumnes responsables d'algun càrrec s'organitzen en diferents àrees participatives denominades **Conselleries** (Comunicació, Ordre i Higiene, Cultura i Recerca, Menjador, Medi Ambient, entre altres), les quals participen en la governança de l'escola i ajuden en la seva gestió. A través d'aquesta estructura dels càrrecs es desenvolupen la **competència ciutadana**, la **competència de respecte i estima**, la **competència per a la convivència i el compromís**, la **competència de respecte i solidaritat**... que contribueixen a la consecució de les finalitats educatives. En aquest sentit, l'alumnat aconsegueix a la vegada **l'adquisició d'un major grau de**

consciència social, de responsabilitat i autonomia, a més de sentir-se involucrat i part integral en la presa de decisions del centre.

En aquest sentit i per mitjà d'un sistema de motivació intrínseca, conegut a l'Escola com a "dècimes", s'obté, per una banda, el Color guanyador de la classe, que té preferència de triar, en primer lloc, els càrrecs del seu interès – independentment que el Consell de Classe estigui format per alumnes dels tres colors-. I per l'altra, el Color guanyador de cada cicle que forma el **Consell de Govern** de EP3, EP6 i 3ESO. Per tant, la funció principal que desenvolupa el Consell de Govern és la dinamització dels consells de les classes (conselleries) amb qui es reuneix per a la gestió de les propostes de millora dels diferents àmbits d'actuació i és el que els permet participar en la vida democràtica.

És important destacar aquesta forma d'estructurar el procés participatiu de l'alumnat en la gestió de les escoles a través dels Colors i els Càrrecs, així com els diferents òrgans de govern, ja que són una de les peces clau on es fonamenta la **metodologia** de les escoles Garbí Pere Vergés.

D'aquesta manera, a nivell metodològic també s'estableix una organització social de l'aula que està formada per diverses agrupacions d'alumnes en els diferents temps d'aprenentatge: Vida Social, Treball Global i Treball Específic, amb l'objectiu d'assolir les Finalitats Educatives. Al mateix temps, i especialment en els Temps de Treball Global i Específic, s'estableixen dues formes d'agrupament: els equips de treball estable, per gestionar el treball cooperatiu i responsabilitzar l'alumnat del seu procés d'aprenentatge; i els equips de treball flexibles, per atendre la diversitat en el temps de treball específic i poder realitzar les activitats de memorització, descontextualització i exercitació, sempre atenent convenientment els diferents ritmes i estils d'aprenentatge de cada alumne amb l'ajuda entre iguals.

És interessant indicar que les funcions principals dels equips de treball estables varien al llarg de les tasques que realitzen en funció de la fase de treball. És a dir, durant la fase inicial, per exemple, les funcions estan més encaminades a la reflexió i acceptació de les pautes, l'assoliment d'acords, la definició d'objectius, per donar resposta a la situació plantejada i a la distribució de rols necessaris. Durant la fase de desenvolupament, els grups de treball assumeixen les seves tasques, gestionen i desenvolupen les seves funcions amb constància, empatia i respecte, a fi de coordinar l'equip i avaluar continuadament el seu procés. Per últim, a la fase final de síntesi, porten a terme les funcions relacionades amb la posada en comú dels passos que han estat necessaris per arribar al resultat final i

comprendre el procés, i alhora exerciten el saber escoltar, valorar i mostrar interès cap a la presentació de les seves conclusions i les dels altres.

Per tant, els rols en cadascuns dels equips estables s'ha de distribuir per càrrecs, com el coordinador del grup, el gestor de temps, l'encarregat de material... i, cada membre de l'equip ha d'assumir la dinamització d'un dels àmbits del coneixement (Comunicació, Expressió, Social i CTM), per tal de responsabilitzar-se del seguiment de cada company o companya del grup amb relació a l'àmbit del qual n'és el responsable.

En conclusió, podem dir que les diferents estratègies metodològiques i la intervenció en els tres gran àmbits educatius de l'escola: Vida Social i activitats de centre, els dos Temps de Treball (Global i Específic) i l'Acció Tutorial, contribueixen al desenvolupament de les competències definides a les Finalitats Educatives de l'Escola i donen valor al nostre procés psicopedagògic d'ensenyament-aprenentatge.

Publicat: 2 de març de 2021